

Ajankohtaista edunvalvonnasta

Tehyn johtamisen ja esimiestyön päivät 9.10.2020
Else-Mai Kirvesniemi, Tehyn edunvalvontajohtaja

Katsaus neuvottelukierrokseen 2020

Tasa-arvokierroksesta koronakierrokseksi

- ❑ Neuvottelut alkoivat tammikuussa 2020 palkkatasa-arvon hengessä.
- ❑ Maaliskuussa iski korona Suomeen vauhdilla.
- ❑ 17.3.2020 otettiin valmiuslaki käyttöön. Valmiuslain seurauksena:
  - ❑ Yli kymmenen hengen kokoontumiset kiellettiin paitsi esimerkiksi harrastepelit tai ravintolakäynnit.
  - ❑ Rajanylityspaikkoja suljettiin ja EU:n sisärajoillakin aloitettiin tarkastukset.
  - ❑ Suomen ja Venäjän välinen junaliikenne keskeytettiin.
  - ❑ Ulkomailta palaavien piti jäädä kahden viikon karanteeniin. Kolmea lukuun ottamatta lentokentät suljettiin kansainväliseltä liikenteeltä.
  - ❑ Muuan muassa terveydenhoitohenkilöstön työaika- ja vuosilomalaista poikkeaminen sallittiin, irtisanoutumisaikaa pidennettiin, henkilöstöä siirrettiin toisiin tehtäviin/toimipisteisiin.

Työehtosopimusneuvottelujen jumiutuminen

- ❑ Tehyn työehtosopimukset (valtaosa) päättyivät 31.3.2020.
- ❑ Työtaistelutoimenpiteiden käynnistäminen koronatilanteessa oli käytännössä mahdotonta.
- ❑ Neuvottelut olivat täysin jumissa työehtosopimusten päättyessä. Mistään Tehyn ja SuPerin kärkitavoitteista ei aidosti keskusteltu kuntasektorin neuvottelupöydässä.
- ❑ Kuntasektorin neuvottelutilanne jumitti myös yksityisen sektorin neuvottelupöydät.
- ❑ Tehyn ja SuPerin aloitteesta osapuolet pyysivät vapaaehtoista sovittelua valtakunnansovittelijalta (kunta).

Sovitteluprosessin kautta ryhmäneuvotteluihin

- ❑ Sovitteluprosessi mahdollisti, että sotesopimuksesta ja koronalisästä ryhdyttiin keskustelemaan.
- ❑ 30.4.2020 Tehy ja SuPer hylkäsivät sovittelijan sovintoesityksen. Sovintoesityksessä sotesopimus ei olisi tullut voimaan sopimuskauden aikana, kohtuuttomia heikennyksiä hoitohenkilöstölle kikyn poistumisesta, koronalisän pienuus.
- ❑ 14.5.2020 paluu kuntatalon ”neuvottelupöytään”, neuvottelut jatkuivat pääsopijaryhmittäin.

Vihdoin maaliin

- ❑ 27.5.2020 syntyi kuntasektorin neuvottelutulos, joka hyväksyttiin Tehyn hallinnossa 28.5.2020.
- ❑ Tämän jälkeen yksityissektorin neuvottelupöydissä alkoi neuvottelut tiivistyä ja sopimus sopimukselta saatiin valmiiksi.
- ❑ Valmiuslain voimassaolo päättyi 15.6.2020.
- ❑ Viimeinen sopimus saatiin valmiiksi 30.6.2020.

Miten Tehyn tavoitteet toteutuivat?

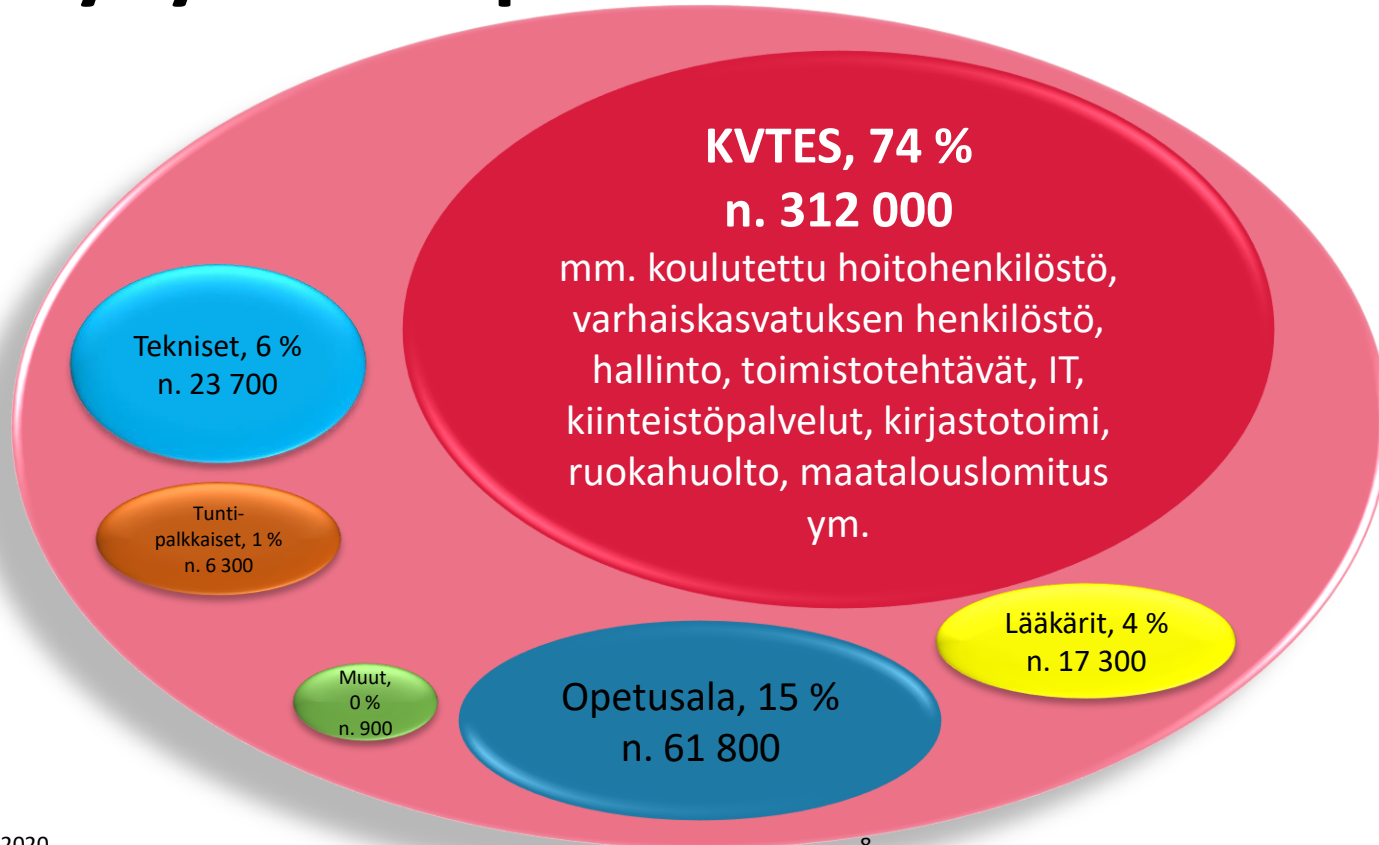
Tehyn kärkitavoitteet neuvottelukierroksella 2020:

- Vähintään yleisen linjan mukaiset palkankorotukset
- Kiky-työajanpidennyksen poistaminen
- Sote-sopimuksen voimaansattaminen (julkinen sektori)
- Palkkatasa-arvon edistäminen

Miksi neuvottelukierros oli niin riitaisa kuntasektorilla?

Nykyinen sopimusrakenne

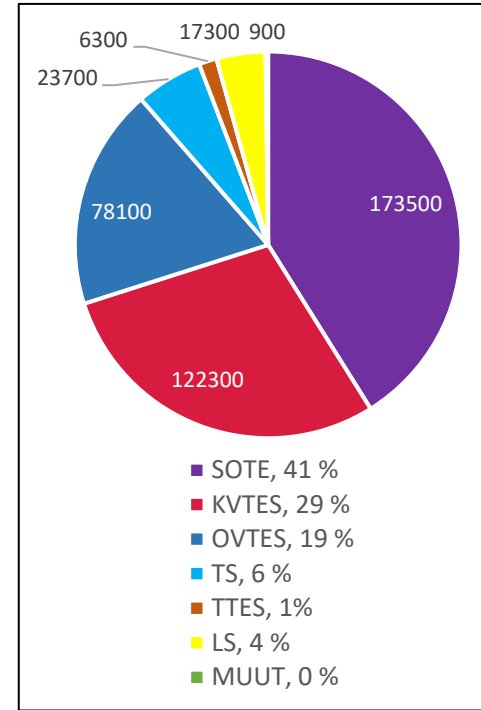
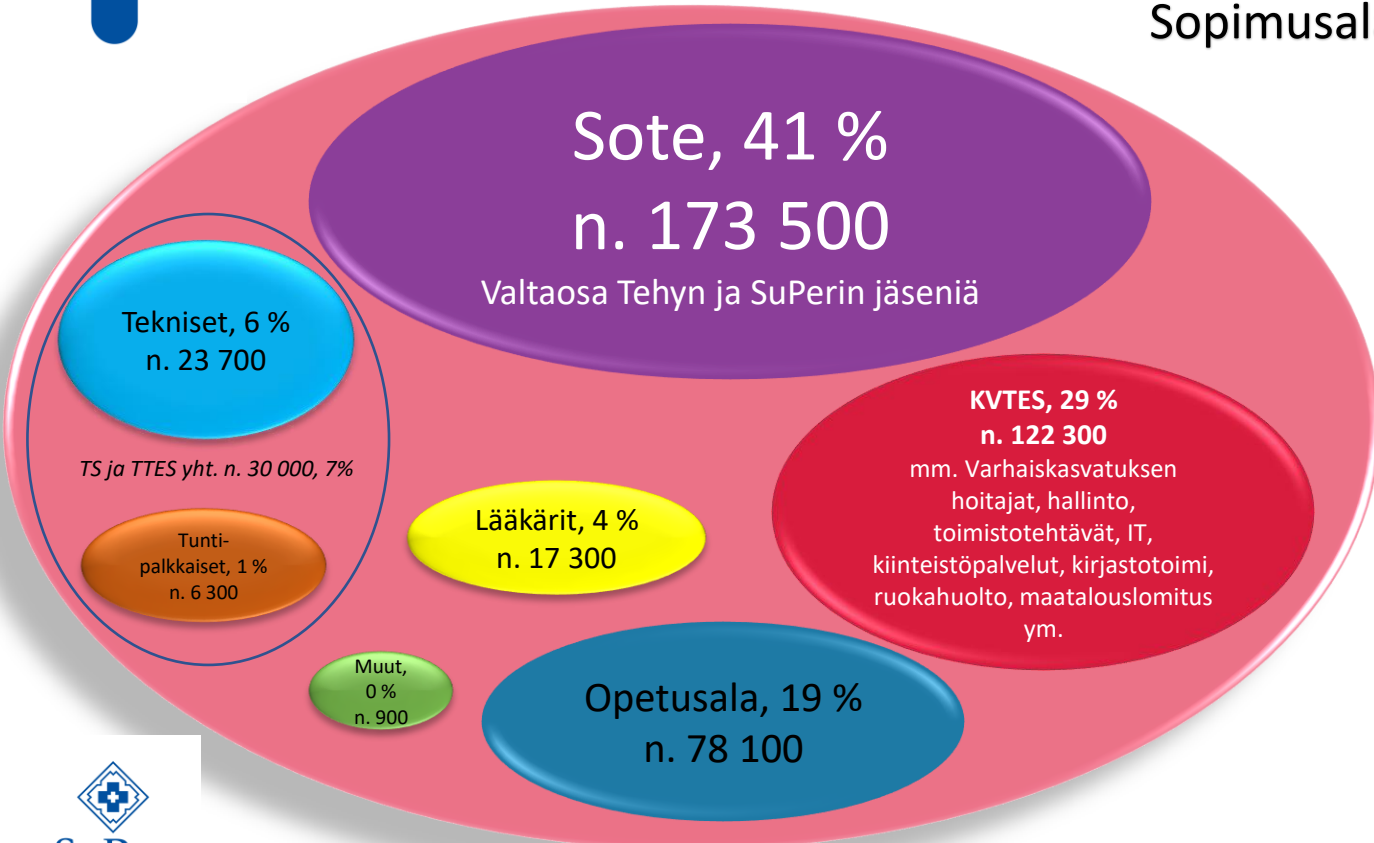

1.9.2021 kuntapuolen sopimusrakenne

Sopimusalat yhteensä n. 422 200

Uusi SOTETES suurimmat nimikkeet

1. Sairaanhoitaja
2. Lähihoitaja
3. Terveystenhoitaja
4. Ohjaaja
5. Osastonsihtööri
6. Laitoshuoltaja
7. Sosiaalityöntekijä
8. Hoitaja
9. Perushoitaja
10. Fysioterapeutti
11. Sosiaaliohjaaja
12. Hammashoitaja
13. Laboratoriohoitaja
14. Röntgenhoitaja
15. Kätilö
16. Psykologi
17. Välinehuoltaja
18. Sairaalahuoltaja
19. Ensihoitaja
20. Osastonhoitaja, sairaalassa

Miksi palkkatasa-arvo ei tällä kierroksella edennyt konkreettisesti?

- Useita isoja kärkitavoitteita
- Muiden palkansaajajärjestöjen tuki puuttui
- Korona =) vaikutus Suomen/maailman talouteen, epävarmuuden lisääntyminen
- Tasa-arvo-ohjelma muuttui neuvottelujen kuluessa koronalisäksi, koska sen menestymismahdollisuuksiin uskottiin enemmän.
- Koronalisä olisi edellyttänyt Suomen valtion taloudellista tukea kunnille (VOS).
- Suomen hallitus pysyi erossa neuvottelupöydästä

Miksi palkkatasa-arvo ei tällä kierroksella edennyt konkreettisesti?

- ❑ Tilanteessa, jossa olimme saamassa kolme neljästä kärkitavoitteestamme läpi ilman työtaistelua, arvioimme, ettei koronalisän/palkkatasa-arvon edistäminen tällä kierroksella muuttuneista olosuhteista johtuen ole realistista.
- ❑ Koronalisä/palkka-tasa-arvon edistäminen olisi edellyttänyt työtaistelutoimia ja se tie olisi johtanut valtakunnansovittelijan toimistoon.
- ❑ Liian iso riski menettää jo neuvotteluissa saavutetut tavoitteet.
- ❑ Ratkaisuna koronalisän siirtäminen tes-neuvottelujen ulkopuoliseksi asiaksi.
- ❑ 27.5.2020 vetoamus Suomen hallitukselle.

Vetoamus maan hallitukselle

Lähes puoli vuotta kestäneet erittäin vaikeat kunta-alan työ- ja virkaehtosopimusneuvottelut ovat loppusuoralla. Tavoitteena on saavuttaa neuvottelutulos tämän päivän aikana. Tällä hetkellä vaikuttaa siltä, että osapuolilla on hyvät mahdollisuudet saavuttaa neuvottelutulos kaikista muista asioista paitsi ns. koronalisää koskevasta asiasta.

SuPer ja Tehy ovat neuvotteluissa esittäneet Covid-19 viruksen aiheuttaman erityisen altistumisen riskin sekä valmiuslain rajoitusten piirissä työskenteleville kertakorvausta heille aiheutuneesta haitasta ja vaarasta. Kertakorvauksen perustetta ei ole työnantajien toimesta tyrmätty, mutta neuvottelutulokseen kertaerän maksamisesta ei päästä ilman valtion siihen osoittamaa erillistä korvamerkittyä rahoitusta. Tämä johtuu siitä, että työnantajien taloudellinen tila on koronan takia heikentynyt entisestään.

Valmiuslakien hoitohenkilöstöön kohdistuneet rajoitteet ja rasitteet ovat alkaneet 17.3.2020 lukien jatkuen edelleen ainakin 30.6.2020 saakka. Muissa länsimaissa vastaavan tyyppisistä rajoitteista on suoritettu korvauksia. Näin tulee toimia myös Suomessa.

Tehy ja SuPer esittävät, että valtio osoittaa korvamerkityn rahaerän, jolla suoritetaan kertakorvauksena 1000 euroa henkilöille, jotka ovat työskennelleet seuraavissa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävissä julkisella ja yksityisellä sektorilla:

Tehohoito-, leikkaus-, hoito-, testaus- ja laboratorio-osastoilla kliinistä työtä koronapotilaisiin liittyen tekevät

Koronan vuoksi välittömästi tai välillisesti toisiin tehtäviin siirretyt työntekijät

Vanhuspalvelussa ympärivuorokautisessa hoidossa ja kotihoidossa työskentelevät työntekijät

Kaikki, joihin valmiuslain käyttöönottoasetusta on konkreettisesti sovellettu (irtisanomisaikaa on siis konkreettisesti pidennetty, ylityöhön on määrätty, vuosilomaa on siirretty)

Vetoamme maan hallitukseen, että se osoittaa kunnioitustaan hoitotyötä tekeville sotealan ammattilaisille tänä poikkeuksellisena aikana.

Helsingissä 27.5.2020

SUPER
27.5.2020

Silja Paavola

puheenjohtaja SuPer ry

Millariikka Rytkönen

puheenjohtaja Tehy ry

13

Koronan vaikutus työhyvinvointiin

Tilanne sotealalla on heikkenemässä edelleen

- Aula Research toteutti syyskuussa Tehyn toimeksiannosta kyselytutkimuksen Tehyn jäsenille yliopistollisissa sairaaloissa tai keskussairaaloissa. Vastaajia oli kaikkiaan 2 750.
- Tilanne sote-alalla on heikkenemässä edelleen:
  - Työhyvinvointi on entisestään hieman laskenut runsaan puolen vuoden aikana
  - Työssä pelätään ja
  - Alan vaihtoa harkitsee lähes 90 %

Koronakorvauksia ei ole maksettu

- Korona-aika on ollut sote-alan työntekijöille raskasta. Pakkokeinoja on käytetty, mutta kompensatiota ei ole annettu.
- Sote-alan ammattilaisiin on kohdistettu kyselyn mukaan useita valmiuslain aikaisia pakkotoimia:
  - 34 %:lla vuosilomia on siirretty, peruttu tai muuteltu niiden kestoja,
  - 23 % on siirretty toiseen työpisteeseen tai tehtäviin ja
  - 16 % kertoo, että irtisanomisaikaa on pidennetty.
- Lähes kaikki (97%) toteavat, että pakkotoimista ei ole korvattu mitään normaaleista työehdoista poikkeavaa.
  - Vain kolme prosenttia oli saanut esimerkiksi korotetun hälytysrahan tai muun kertaluontoisen lisän.
  - Koronalisää ei ole maksettu kenellekään.

Alan vetovoima heikkenee, pelko lisääntynyt

- Alan vaihtoa suunnittelee aktiivisesti miltei puolet (48 %) ja yhteensä 88 % on harkinnut sitä.
- Vain 23 % hoitajista uskoo jaksavansa sote-alan työtehtävissä työuransa loppuun asti. Alan vetovoimassa on isoja ongelmia ja 64 % ei suuntautuisi sote-alalle, jos olisi nyt aloittamassa opiskelua.
  - Yhteensä 89 % vastaajista on sitä mieltä, että parempi palkka on keskeinen alan vetovoimatekijä. 69% vastasi, että alhaisempi psyykinen kuormitus lisäisi halua pysyä alalla.
- Useampi kuin joka kolmas erikoissairaanhoidossa työskentelevä kokee työhyvinvointinsa huonoksi. Vastaajista 68 % kertoo koronan heikentäneen työhyvinvointia ja 42 % on peloissaan oman tai läheisten terveyden vaarantumisesta. Yhteensä 65 % kertoo työturvallisuuden vaarantuneen korona-aikana.

Miten tilanne korjataan?

- Yhteiskunnan vaikutusmahdollisuudet
  - Työnantajan vaikutusmahdollisuudet
    - Esihenkilöiden vaikutusmahdollisuudet
      - Työntekijöiden vaikutusmahdollisuudet

**Ongelmat syntyvät ratkaistaviksi, mutta
ne harvoin ratkeavat itsestään.
Kiitos!**